

van het Denderbekken
Jaargang 1, nummer 1, februari 2011

Voorwoord

In tijden van overstromingen laat het waterbeleid maar weinigen onberoerd, zo bleek ook uit de wekenlange berichtgeving in de media na de watersnood van november 2010 en januari 2011. Dit is een teken aan de wand dat iedereen – al dan niet rechtstreeks – betrokken is bij waterbeleid. Omdat waterbeleid in het algemeen en de integrale aanpak van waterbeleid in het bijzonder iedereen aanbelangt, willen we u met deze nieuwsbrief informeren over wat integraal waterbeleid in de praktijk betekent.

Het decreet Integraal Waterbeleid gaf in 2003 het startschot voor de integrale benadering van het waterbeleid. In 2009 werden de eerste bekkenbeheerplannen en bijhorende deelbekkenbeheerplannen vastgesteld, een eerste mijlpaal in het integraal waterbeleid. In het najaar van 2010 volgde de vaststelling door de Vlaamse Regering van de stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas en het bijhorende maatregelenprogramma, een tweede mijlpaal.

Verskillende acties uit het bekkenbeheerplan van het Denderbekken werden ondertussen uitgevoerd. Nog meer acties zijn in voorbereiding. De recente waterellende heeft het nut aangetoond van de uitgevoerde investeringen, maar legde ook knelpunten bloot. Dat er nog werk aan de winkel is, blijkt ook uit het stroomgebiedbeheerplan van de Schelde. Het zoeken naar integrale oplossingen voor watergerelateerde problemen blijft een grote uitdaging. We hopen u in deze en volgende nieuwsbrieven een idee te kunnen geven van wat dat nu betekent voor het Denderbekken.

Ik wens u alvast veel leesplezier!

André Denys
Voorzitter bekkenbestuur Denderbekken
Gouverneur Oost-Vlaanderen

Water, water en nog eens water...

In de periode van 13 tot 15 november werd Vlaanderen getroffen door zware overstromingen. Ook het Denderbekken bleef niet gespaard.

Het bekkensecretariaat werkt momenteel aan een inventarisatie van de overstroomde gebieden in het Denderbekken. Deze oefening gebeurt ook in de andere Vlaamse bekkens. We willen informatie verzamelen die maximaal bruikbaar is voor het actualiseren van de modellen en de overstromingskaarten, voor het optimaliseren van het watertoetsinstrument, voor het implementeren van de Overstromingsrichtlijn en voor de volgende waterbeheerplannen.

Dankzij de medewerking van de gemeenten en brandweerdiensten, sprokkelden we al heel wat informatie bijeen over wateroverlast in bebouwde buurten. Het blijft echter moeilijk om informatie te vinden over de overstromingen van de open ruimte (akkers, weiland, natuurgebieden, ...).

Als u daar informatie over heeft, dan stellen wij het op prijs als u ons die informatie bezorgt. Mailen kan naar: secretariaat_denderbekken@vmm.be.

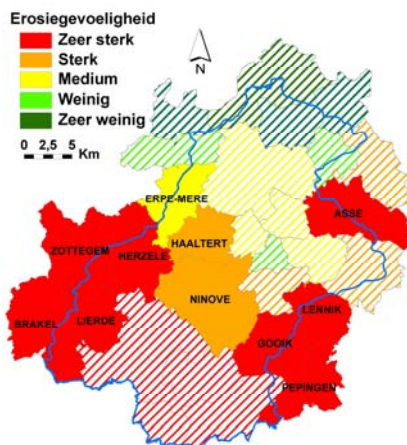

Erosie aanpakken en melden

Erosiebestrijding: problemen aanpakken aan de bron

Door de aanwezigheid van leembodems en grote reliëfverschillen is bodemerosie een belangrijk probleem in het Denderbekken. Bodemerosie terugdringen is bijgevolg een prioritaire doelstelling in het bekkenbeheerplan. In 2009 organiseerden de bekkensecretariaten van het Dender- en Bovenscheldebekken een infodag waar een reeks aanbevelingen voor een beter erosiebeleid voorgesteld werden aan alle betrokkenen. De bekkensecretariaten volgen deze aanbevelingen verder op.

Onlangs stelden elf erosiegevoelige gemeenten uit het Denderbekken een erosiecoördinator aan. De erosiecoördinator ondersteunt de gemeenten bij het uitvoeren van hun erosiebestrijdingsplannen. Het gaat over maatregelen zoals het aanleggen van grasstroken of aarden dammen met erosiepoelen die de meegespoelde grond op de akkers opvangen en zo de aanvoer van sediment naar de waterlopen beperken. Via ondermeer het erosiebestrijdingsproject in het Pajottenland worden de landbouwers gesensibiliseerd over niet-kerende bodembewerking, een andere meer teelttechnische maatregel tegen erosie. Meer informatie over dit project vindt u op www.vlaamsbrabant.be/erosie.

Op de kaart ziet u de erosiegevoeligheid van de gemeenten in het Denderbekken. De volledig ingekleurde en benoemde gemeenten stelden al een erosiecoördinator aan. Ze krijgen hiervoor steun van de Vlaamse overheid. De elf erosiecoördinatoren zijn ter beschikking gesteld door de provincie Vlaams-Brabant en het Provinciaal Centrum voor Milieuonderzoek (PCM) van de provincie Oost-Vlaanderen.

Wilt u meer weten over de oorzaken en gevolgen van erosie en over mogelijke maatregelen, neem dan een kijkje op http://www.oost-vlaanderen.be/public/wonen_milieu/milieu/bodem/erosie_ogm/index.cfm.

Meldpunt voor erosie en grondverschuivingen

Voor een efficiënt erosiebeleid is het belangrijk om een goed beeld te hebben van de probleemgebieden en schadegevallen. Erosie varieert in plaats en tijd en kan enkel geobserveerd worden door de juiste persoon, op de juiste plaats en op het juiste moment. Daarom is het belangrijk dat informatie over erosie uitgewisseld wordt. Sinds oktober 2010 kunnen erosieproblemen gesignaleerd worden op een speciaal meldpunt. Ook grondverschuivingen komen in bepaalde delen van Vlaanderen voor. De Vlaamse overheid inventariseerde al oude en recente grondverschuivingen, maar wil ook nieuwe grondverschuivingen verder in kaart brengen.

U kan uw eigen waarnemingen ingeven op het meldpunt voor erosie en grondverschuivingen van de dienst Land- en bodembescherming: <http://www.lne.be/themas/bodem/meldpunt-voor-erosie-en-grondverschuiving>. Een waarneming melden is eenvoudig en neemt niet meer dan een kwartiertje tijd in beslag. De

verkregen informatie ondersteunt het bodembeschermingsbeleid en wordt ook doorgegeven aan de gemeentelijke verantwoordelijken.

Blijven inzetten op een verbetering van de waterkwaliteit

Op voorstel van minister van leefmilieu Joke Schauvliege hechtte de Vlaamse Regering op 19 november 2010 haar goedkeuring aan het Investeringsprogramma 2012–2016 voor de optimalisatie van de bovengemeentelijke zuiveringsinfrastructuur in het Vlaamse Gewest (kortweg Optimalisatieprogramma 2012–2016). Tegelijkertijd werd uitvoering gegeven aan de beslissing van de Vlaamse Regering van 22 februari 2008 om de komende zeven jaar, jaarlijks 100 miljoen euro gemeentelijke rioleringsinspanningen ten laste te nemen, een beslissing die kadert in het Lokaal Pact met de gemeenten.

In het Denderbekken steeg de zuiveringsgraad spectaculair van ongeveer 30% in het begin van de jaren '90 naar 78% in 2009. Verschillende zuiveringsgebieden kampen echter nog met een belangrijke verdunning, waardoor een optimale werking van de rioleringsinfrastructuur gehypothekeerd wordt. Daarom zal de focus in het Denderbekken in de toekomst verschuiven van louter saneringsprojecten naar meer afkoppelingsprojecten.

Het Optimalisatieprogramma 2012–2016 en het Gemeentelijk subsidieprogramma 2011 – 1ste kwartaal kan u raadplegen op: <http://geoloket.vmm.be/saneringsinfrastructuur/index.php?resetsession=Y>.

Samen naar een nieuw visbeleid

Met de vissen in onze rivieren en beken gaat het steeds beter. Zo werd eind 2008 een rivierdonderpad aangetroffen in de Kruisbeek te Liedekerke. De rivierdonderpad is opgenomen op de *Rode Lijst* wat betekent dat ze in Vlaanderen in haar voortbestaan bedreigd is. Dat die vis terug waargenomen wordt, is het levende bewijs dat de inspanningen voor zuivere waterlopen lonen. Ook de hengelaar vond zijn weg terug naar de ooit zwaar verontreinigde rivieren zoals de Dender. Goed nieuws dus, maar we mogen niet blijven stilstaan. Er is nog veel werk aan de winkel. Het palingbestand gaat achteruit, er zijn nog heel wat knelpunten voor vismigratie en op de Dender en andere waterlopen komen nog altijd vissterftes voor.

Om dit in de kijker te zetten organiseerden de Oost-Vlaamse bekkensecretariaten in november 2010 een forum over het visbeleid. Gouverneur Denys nam – als voorzitter van de Oost-Vlaamse bekkensebesturen – het initiatief in samenspraak met de beleidsmakers. Een 80-tal bestuurders, ambtenaren en hengelaars wisselden ideeën uit over hoe de waterkwaliteit in de Oost-Vlaamse waterlopen te verbeteren, over hoe de vismigratie te stimuleren en over hoe duurzame hengelfaciliteiten langs de waterlopen te voorzien. Gedeputeerde Hertog leidde het debat in goede banen.

Als opstap naar een nieuw en duurzaam visbeleid werden een tiental aanbevelingen geformuleerd zoals: het uitwerken van een draaiboek voor het gecoördineerd aanpakken van vissterftes; het organiseren van een studiedag over de mogelijkheden om pompgemalen visvriendelijk te maken; en een nauwere samenwerking tussen de Provinciale Visserijcommissie en de waterbeheerders om hengelfaciliteiten te realiseren. De Oost-Vlaamse bekkensecretariaten volgen de aanbevelingen verder op.

Bedankt voor de enthousiaste opkomst!

In de kijker

Waterstanden raadplegen

De recente watersnood maakt duidelijk hoe belangrijk het is om waterpeilen nauwkeurig op te volgen en kritieke overstromingen te voorspellen, zodat gemeenschap en burger tijdig maatregelen kunnen nemen om de schade zoveel mogelijk te beperken en zo mogelijk te voorkomen.

De Vlaamse Milieumaatschappij voorspelt de mogelijkheid en het verloop van overstromingen op onbevaarbare waterlopen in Vlaanderen. Ze doet dit zowel voor overstromingen met een lokaal karakter als voor regionale overstromingen waarbij valleien getroffen worden door wateroverlast in één of meerdere hydrografische bekkens. Alle info vindt u op de website www.overstromingsvoorspeller.be.

De overstromingsvoorspeller geeft een overzicht van geregistreerde peilen en debieten. Op basis van weersvoorspellingen berekent de overstromingsvoorspeller ook peilen en debieten voor de nabije toekomst. Via de overstromingsvoorspeller kan u dus voor de onbevaarbare waterlopen in Vlaanderen opzoeken waar er overstromingen verwacht worden. Voor het Denderbekken is er ook een gedetailleerd hydraulisch model opgemaakt, waarbij gedetailleerde overstromingskaarten geraadpleegd kunnen worden.

www.waterstanden.be is de website van het Waterbouwkundig Laboratorium waar u de waterstanden van de bevaarbare waterwegen kunt raadplegen. Voor het Denderbekken is dat enkel de Dender. De site werd onlangs grondig gewijzigd. U vindt er heel wat informatie over neerslag, waterstanden en debieten op waterwegen.

Stroomgebiedbeheerplannen vastgesteld

Op 8 oktober 2010 heeft de Vlaamse Regering de stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas en het bijhorende maatregelenprogramma voor Vlaanderen vastgesteld.

Deze plannen liggen ter inzage bij de betrokken gemeenten en provincies en bij de bekkensecretariaten. U kan ze ook raadplegen via de website van de CIW: <http://www.ciwvlaanderen.be/stroomgebieddistricten/vlaams/vlaamsestroomgebiedbeheerplannen-voor-schelde-en-maas>.

Wonen langs een waterloop

Voor de provincie Vlaams-Brabant zijn de bewoners en gebruikers van percelen naast een waterloop die de provincie beheert haar rechtstreekse burens. De afspraken die de provincie met deze burens wil maken, bundelde ze in de brochure *Wonen langs een waterloop*. De brochure geeft een overzicht van wat er allemaal bij komt kijken als je langs een waterloop woont en welke afspraken door wie en met wie er moeten gemaakt worden. Ze sluit dan ook perfect aan bij het aspect 'water in de stad' uit het bekkenbeheerplan. Meer info hierover vindt u op www.vlaamsbrabant.be/wonen-langs-een-waterloop.

Praktijkgids Water in de land- en tuinbouw

De afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling van het departement Landbouw en Visserij bracht onlangs de digitale praktijkgids *Water in de land- en tuinbouw* uit, een hulpmiddel voor land- en tuinbouwer om verstandig en zuinig om te springen met het beschikbare water en zorg te dragen voor de kwaliteit ervan. De eerste module bevat een praktisch gedeelte over duurzaam watergebruik voor de melkveehouderij en de substraatteelt in de glastuinbouw. De praktijkgids zal verder uitgebouwd worden naar andere deelsectoren en naar andere thema's in functie van aandachtspunten en beleidsprioriteiten. De praktijkgids *Water in de land- en tuinbouw* kan u raadplegen via www.vlaanderen.be/landbouw/praktijkgidswater.

Wenst u deze nieuwsbrief niet langer digitaal te ontvangen? Stuur dan een e-mail met als titel "uitschrijven" naar secretariaat_denderbekken@vmm.be